

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αχαρνών 2, 10176 Αθήνα, Τηλ.: 210 2124298

Αθήνα, 21/01/2019

Αρ. πρωτ. 375

Αγαπητέ κ./ κα Περιφερειάρχη,

Η Ελλάδα είναι τρίτη ελαιοπαραγωγός χώρα στον κόσμο, μετά την Ισπανία και την Ιταλία με ετήσια παραγωγή η οποία κυμαίνεται από 280.000-300.000 τόνους ελαιόλαδο. Με κριτήριο την ποιότητα, όμως, η Ελλάδα κατατάσσεται πρώτη στον κόσμο καθώς πάνω από το 75% της Ελληνικής παραγωγής ελαιολάδου είναι εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο σε αντίθεση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπου το ποσοστό αυτό κυμαίνεται γύρω στο 40%.

Η μέση ετήσια παραγωγή επιτραπέζιας ελιάς είναι 215.000 τόνοι. Είμαστε η δεύτερη εξαγωγική χώρα στον κόσμο στον κλάδο της επιτραπέζιας ελιάς και τέταρτη σε όγκο παραγωγής.

Η ελαιοκαλλιέργεια στη χώρα μας, εκτός από την προφανή οικονομική σημασία της, έχει και μεγάλη κοινωνική σημασία, δεδομένου ότι πάνω από 500.000 οικογένειες ασχολούνται με αυτήν (κατά κύρια ή συμπληρωματική απασχόληση). Ο λαός μας ταυτίστηκε από νωρίς πολύ με την ελιά και το ελαιόλαδο. Το συνέδεσε με πολλές εκδηλώσεις της ζωής του και αποτέλεσε στενό κομμάτι της κοινωνικής, οικονομικής και καλλιτεχνικής του έκφρασης, επινοώντας όλο και περισσότερες τεχνικές χρήσης του. Σήμερα μπορούν να αξιοποιηθούν βιομηχανικά, εκτός από τον καρπό, το ξύλο και τα φύλλα του ελαιόδεντρου, ακόμα και τα απόβλητα επεξεργασίας του ελαιοκάρπου.

Επίσης, η ελαιοκαλλιέργεια έχει αναπτυχθεί σε λιγότερο ευνοημένες, ορεινές και ημιορεινές περιοχές, με το χαμηλότερο γεωργικό εισόδημα και δύσκολα σ' αυτές τις περιοχές η ελιά μπορεί να αντικατασταθεί με άλλες καλλιέργειες, λόγω των δυσμενών εδαφοκλιματικών συνθηκών (φτωχά και ξηρά εδάφη). Η ελαιοκαλλιέργεια επομένως θεωρείται σήμερα ως η ιδανική λύση για τη διατήρηση των γεωργικών πληθυσμών στις περιοχές αυτές και προσφέρει απασχόληση σε ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού των ελαιοπαραγωγικών περιοχών της χώρας.

Συνεπώς ο ρόλος της ελαιοκαλλιέργειας στις τοπικές οικονομίες των ελαιοκομικών περιοχών της χώρας είναι πολύ σημαντικός. Γίνεται δε ακόμη πιο σημαντικός λόγω της αναγνωρισμένης από το ευρύ καταναλωτικό κοινό, ονομασίας πολλών ελαιολάδων και βρώσιμων ελιών της χώρας μας.

Ως εκ τούτου η διαφύλαξη των παραγόμενων προϊόντων από την ελιά τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Από όλα τα παραπάνω είναι εμφανής ο ιδιαίτερα σημαντικός ο ρόλος που παίζει το έργο της καταπολέμησης του δάκου, της δακοκτονίας όπως την ονομάζουμε.

Το έντομο *Bactrocera oleae* (Rossi), κοινώς δάκος, αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα της ελληνικής γεωργίας, το σοβαρότερο φυτοπαθολογικό. Προσβάλλει τον καρπό μιας από τις σημαντικότερες καλλιέργειες της χώρας, της ελιάς, μειώνει ποσοτικά και υποβαθμίζει ποιοτικά το σπουδαιότερο προϊόν της, το ελαιόλαδο.

Ωστόσο, το έργο της καταπολέμησης του δάκου χρειάζεται να εξασφαλίσουμε ότι θα γίνεται σύμφωνα με τις επιταγές της γεωπονικής επιστήμης και δεν θα υπονομεύεται από τις δαιδαλώδεις γραφειοκρατικές διαδικασίες ενός ξεπερασμένου, αποστεωμένου και τελικά αναποτελεσματικού νομικού πλαισίου, το οποίο ιδιαίτερα από το 2010 με το ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87) «Πρόγραμμα Καλλικράτης» έχουν δημιουργηθεί πολλές γκρίζες ζώνες σχετικά με το ποιος κάνει τι, με ποια σειρά και πότε. Και το αποτέλεσμα είναι οι διαδικασίες αυτές να προκαλούν σημαντικές καθυστερήσεις στην έναρξη του προγράμματος, χωρίς να επιτρέπουν καμιά ευελιξία στην εφαρμογή της δακοκτονίας, μειώνοντας έτσι τελικά την αποτελεσματικότητά του.

Το 2018, ίσως για πρώτη φορά, έγιναν τόσο αισθητές οι επιπτώσεις του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής στην ελληνική γεωργία.

Αυτό φάνηκε ιδιαίτερα στην ελαιοκαλλιέργεια, μιας από τις βασικότερες καλλιέργειες της χώρας. Οι ελαιοπαραγωγοί μας το 2018 βίωσαν μια κακή χρονιά από την άποψη της

παραγωγής. Οι ζημιές, που είχαν, ήταν μεγάλες και σε μερικές περιοχές ξεπέρασαν το 50% της παραγωγής τους. Ένας ιδιαίτερος συνδυασμός κλιματικών παραμέτρων, βιολογίας του φυτού της ελιάς και του εντόμου (δάκου) είχαν ως αποτέλεσμα την πρωίμιση της παραγωγής και την εκτίναξη των πληθυσμών του δάκου σε πολλές περιοχές και από το 1^ο 10ήμερο του Μαΐου. Ποτέ στην ιστορία του προγράμματος δεν υπήρξε ανάγκη καταπολέμησης του δάκου από τις αρχές Μαΐου. Είναι χαρακτηριστική η επιστολή που μας έστειλε το ΓΕΩΤΕΕ (Παράρτημα Πελοποννήσου & Δ. Ελλάδας) στο υπ. αρ. πρωτ. 13 έγγραφό του (10-1-2019) που αφορά σε προτάσεις του για τη δακοκτονία και, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Οι καιρικές συνθήκες που επικράτησαν την καλλιεργητική περίοδο του 2018, χωρίς να είναι ακραίες, ήταν ασυνήθιστες και επηρέασαν την καλλιέργεια της ελιάς δημιουργώντας ιδανικές συνθήκες για την ανάπτυξη των εντομολογικών (κυρίως δάκος) και μυκητολογικών (κυρίως γλυοσπόριο) εχθρών της ελιάς».

Βέβαια δεν είναι μόνο η χώρα μας που είχε προβλήματα στην παραγωγή της ελαιοκαλλιέργειας το 2018. Μεγάλη μείωση της παραγωγής ελαιολάδου το 2018 υπήρξε σε όλες τις χώρες (πλην της Ισπανίας) της λεκάνης της Μεσογείου σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του IOC (Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου).

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι οι ζημιές το 2018 *κυρίως οφείλονται στο φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής*, οι επιπτώσεις του οποίου βέβαια, στη συγκεκριμένη καλλιέργεια, ανέδειξαν τις χρόνιες αδυναμίες του προγράμματος της δακοκτονίας.

Με το άρθρο 186 του ν. 3852/2010 Πρόγραμμα «Καλλικράτης», ορίζεται μεταξύ άλλων ότι η αρμοδιότητα υλοποίησης προγραμμάτων καταπολέμησης δάκου ανήκει στις Περιφέρειες της Χώρας. Επιπλέον οι σχετικές πιστώσεις περιλαμβάνονται στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, που αποδίδονται ετησίως στις Περιφέρειες. Στο πλαίσιο αυτό, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.), καθορίζεται το ύψος των πιστώσεων που προορίζονται για την κάλυψη επενδυτικών και λειτουργικών δαπανών τους, μεταξύ των οποίων και αυτών που αφορούν στην υλοποίηση του προγράμματος δακοκτονίας.

Την περίοδο της μεγάλης κρίσης που πέρασε η χώρα μας και το ασφυκτικό πλαίσιο των μνημονιακών υποχρεώσεων που είχαμε έως τα τέλη Αυγούστου του 2018, δεν μας επέτρεπαν να προχωρήσουμε στις ουσιαστικές μεταβολές που ήταν απαραίτητες ώστε να λυθούν τα προβλήματα του προγράμματος.

Σήμερα όμως επιβάλλεται να πάρουμε μέτρα ριζικά, ώστε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τα προβλήματα στο έργο της καταπολέμησης του δάκου. Η δακοκτονία,

όσο κι αν φαίνεται ένα εξειδικευμένο θέμα, έχει πολύ σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις. Από τα στοιχεία που σας παρέθεσα στην αρχή αυτής της επιστολής η ελαιοκαλλιέργεια αφορά πάνω από 500.000 οικογένειες και το οικονομικό διακύβευμα σε επίπεδο χώρας μπορεί να φτάσει και τα 500 εκατ. ευρώ κάθε χρόνο, τις χρονιές με μεγάλη παραγωγή, εάν η εφαρμογή του προγράμματος καταπολέμησης του δάκου δεν είναι αποτελεσματική.

Για όλους τούς παραπάνω λόγους ήδη από τις αρχές Σεπτεμβρίου του 2018 αποφασίσαμε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων να κινηθούμε σε δύο επίπεδα:

1. Άμεσα, για το 2019.

Το 2019 είναι μια ιδιαίτερη χρονιά από την άποψη ότι θα υπάρξουν Αυτοδιοικητικές εκλογές και Ευρωεκλογές τον Μάιο καθώς και βουλευτικές εκλογές προγραμματισμένες τον Οκτώβριο. Το γεγονός αυτό από μόνο του, εκτός των προαναφερθέντων λόγων, επιβάλλει την επίσπευση όλων των διαδικασιών οι οποίες αφορούν το πρόγραμμα της δακοκτονίας.

Έτσι για να μπορεί να ξεκινήσει το πρόγραμμα της δακοκτονίας, ανθρώπινο δυναμικό, υλικά και μέσα θα πρέπει να είναι στη θέση τους, με ένα περιθώριο ασφάλειας, το αργότερο έως τις 15 Απριλίου 2019. Το ίδιο και οι διαγωνισμοί για τις εργολαβίες που αφορούν στο πρόγραμμα δακοκτονίας.

Από την πλευρά του ΥΠΑΑΤ είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουμε ότι ύστερα από συντονισμένη και επιτυχή συνεργασία των βασικών συναρμοδίων Υπουργείων, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Εσωτερικών, η διαδικασία της προετοιμασίας του προγράμματος καταπολέμησης του δάκου (Δακοκτονίας) για το έτος 2019 βρίσκεται σε πολύ προχωρημένο στάδιο.

Συγκεκριμένα από το ΥΠΕΣ έγινε ήδη η κατανομή του απαραίτητου ποσού σε Περιφέρειες της χώρας, από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους έτους 2019, προκειμένου να καλυφθούν οι δαπάνες δακοκτονίας (βλέπε σχετικό συνημμένο αρχείο).

Θα ακολουθήσουν άμεσα:

α) η Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) για τον καθορισμό του αριθμού του εποχικού προσωπικού (αυξημένο από πέρυσι κατά 69 άτομα), με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (τομεάρχες γεωπόνοι και λοιπό βοηθητικό προσωπικό), ήδη έχει πάρει τις τρεις από τις

τέσσερις υπογραφές (ΥΠΑΑΤ, ΥΠΕΣ) και πιστεύω το αργότερο έως το τέλος του μήνα θα πάρει την τελευταία και πιστεύω θα έχει πάρει και ΦΕΚ.

β) η τροπολογία του άρθρου 44 του ν. 4325/2015 (ΦΕΚ Α' 47) προκειμένου οι περιφερειακές ενότητες, για το τρέχον έτος 2019, να έχουν την δυνατότητα να αναθέτουν, εάν παραστεί ανάγκη, την εκτέλεση των εργασιών δακοκτονίας στους προσωρινούς μειοδότες, μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών κατά παρέκκλιση του προβλεπόμενου νομικού πλαισίου, για λόγους δημοσίου συμφέροντος οι οποίοι αφορούν στην ομαλή και έγκαιρη διεξαγωγή του προγράμματος δακοκτονίας. Η τροπολογία είναι έτοιμη και βρίσκεται στην Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων για την αναγκαία γνωμοδότηση. Επομένως έως τα τέλη Φεβρουαρίου εκτιμώ ότι θα έχει περάσει από τη Βουλή και

γ) Ο διαγωνισμός για την προμήθεια των απαραίτητων για το έργο της δακοκτονίας υλικών θα έχει προκηρυχτεί έως το τέλος Ιανουαρίου, αφού έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί όλες οι προκαταρκτικές διεργασίες.

Έτσι, οι Περιφερειακές Ενότητες μπορούν και είναι απαραίτητο να ξεκινήσουν αμέσως τις διαδικασίες που απαιτούνται για το πρόγραμμα δακοκτονίας έτους 2019 (βλέπε και το από 21/11/2018, με αριθ. Πρωτ. 12067/161065, συνημμένο σχετικό αρχείο της αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠΑΑΤ). Δηλαδή την έναρξη των διαδικασιών διενέργειας σχετικών διαγωνισμών για την ανάδειξη εργολάβων εφαρμογής ψεκασμών, παγιδοθεσίας, τον ορισμό προσωπικού κ.λπ. ώστε αυτά να έχουν ολοκληρωθεί εγκαίρως και, τελικά, όλα (προσλήψεις και υπογραφές συμβάσεων με τους επιλαχόντες εργολάβους) να είναι στη θέση τους, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το αργότερο έως τις 16/4/2019. Έτσι, το πρόγραμμα της δακοκτονίας να μπορεί να ξεκινήσει τις εφαρμογές του από τις αρχές Μαΐου, εάν και όπου υπάρξει ανάγκη.

Η κρισιμότητα της πρώτης εφαρμογής καταπολέμησης του δάκου για την επιτυχία του όλου προγράμματος είναι γνωστή σε όλους μας και επομένως η έγκαιρη έναρξη και περάτωση όλων των διαδικασιών του συλλογικού προγράμματος καταπολέμησης του δάκου της ελιάς έτους 2019, θεωρώ δεδομένο ότι αποτελεί άμεσο και κοινό στόχο όλων μας, προκειμένου να προστατευτούν τα πολύ σημαντικά προϊόντα της ελαιοκαλλιέργειας.

Η εγρήγορση και η συνέπεια εκ μέρους των Υπηρεσιών σας, θα συμβάλλουν αποτελεσματικά, ώστε η επόμενη δακική περίοδος να ξεκινήσει με τις καλύτερες προϋποθέσεις.

Επομένως για το 2019 αναμένουμε τις δικές σας έγκαιρες και συντονισμένες με τις υπηρεσίες μας ενέργειες και είμαστε βέβαιοι για την άμεση ανταπόκρισή σας. Το ΥΠΑΑΤ

και οι αρμόδιες υπηρεσίες του θα είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση είτε συνεργασία προκειμένου το συλλογικό πρόγραμμα καταπολέμησης του δάκου για το έτος 2019 να εφαρμοστεί έγκαιρα και αποτελεσματικά.

2. Μέσο-μακροπρόθεσμα από το 2020 και μετά

Έως το τέλος Μαρτίου, προγραμματίζουμε να προχωρήσουμε σε αλλαγή όλου του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για τη δακοκτονία, ο βασικός πυρήνας του οποίου σήμερα βασίζεται σε βασιλικούς νομούς και νομοθετικά διατάγματα του 1951-1953. Το ΥπΑΑΤ έχει ήδη έτοιμο προσχέδιο νόμου «Περί καταπολέμησης του δάκου της ελιάς» πάνω στο οποίο έχουν προχωρήσει οι συζητήσεις με τις υπηρεσίες του υπουργείου αλλά και με φορείς. Έχουμε προγραμματίσει οι συζητήσεις με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥπΑΑΤ να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 30/1/2019, οπότε εκτιμάμε ότι έως το τέλος Φεβρουαρίου θα μπορούμε να βγάλουμε το σχέδιο νόμου σε διαβούλευση. Θα υπάρξει στη συνέχεια χρόνος, ώστε να γίνει ουσιαστική και γόνιμη συζήτηση, η οποία θα βοηθήσει να καταλήξουμε σε ένα νομοθετικό πλαίσιο, που θα αντιμετωπίζει αποτελεσματικά όλα τα προβλήματα που έχουν επισημανθεί στο πρόγραμμα της δακοκτονίας ιδιαίτερα από το 2010 και μετά.

Όλα αυτά τα δουλεύουμε καιρό και πιστεύουμε ότι το 2019 μπορεί να ξεκινήσει μια νέα εποχή για τη δακοκτονία στη χώρα μας μετά πάνω από μισό αιώνα που κανείς δεν άγγιξε ουσιαστικά το θέμα.

Με το νέο νομοθετικό πλαίσιο επιδιώκουμε το έργο της καταπολέμησης του δάκου της ελιάς (δακοκτονίας) να γίνεται με ευέλικτο και αποτελεσματικό τρόπο, να παρακολουθεί τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας και της τεχνολογίας, ώστε τελικά ο Έλληνας παραγωγός, ο ελαιοκαλλιεργητής, να εμπιστευτεί ξανά το συλλογικό πρόγραμμα καταπολέμησης του δάκου, να μειώσει το κόστος της παραγωγής του και να προστατέψει την παραγωγή του από τον μεγαλύτερο εχθρό της, εξασφαλίζοντας την ποιότητα των προϊόντων του αλλά και την ανταγωνιστικότητά τους.

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Σταύρος Αραχωβίτης